

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoš, Makovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, Inserati se sprejemajo do srede jutraj, — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Zopet izkoriščanje našega kmeta.

Že pri prodaji sena so skušali mnogi prekupci in mešetarji oškodovati našega kmeta s tem, da so mu za lepo in zdravo letošnje seno ponujali tako sramotne cene, da bi bili skoraj samo stroški pridelovanja sena plačani. Oni izkoriščevalci, ki vedo za slab gospodarski položaj posameznih kmetov, vedo vsako ugodno priliko izrabiti in navadno takoj zaarajo dotično blago pri kmetu, da on potem ne more z drugimi skleniti ugodnejše kupčije. Ravno zadnji čas gre hudo za denar. Živine ima kmet letos malo na prodaj, ranega sadja tudi ni mnogo; radi tega se skuša prodati poznejše jesenske pridelke, da se z aro ali predujmom zamaši razne luknje na davkarji, pri posojilnici in drugod.

Vinski pridelok obeta biti letos, posebno tam, kjer ni bilo toče, ugoden glede na kakovost in količino. Tudi slive, kjer jih ni pomorila suša, bodo bogato obrodile. Ta dva pridelka sta letos edino upanje za kmeta. Vinske cene bodo gotovo zelo ugodne, ker kapljica ne bo ravno slaba; pa tudi v kletih se nahaja sedaj že jako malo dobrega vina. Slive bodo ravno tako imele najbrž lepo ceno.

Vinski prekupci in zakotni žganjarji že sedaj hodijo po naših krajih in „kupujejo“ vino, ki se bo še-le pridelalo, zaarajo pri kmetih slive, ki dobivajo še komaj prvo barvo.

Pa kako se te kupčije sklepajo? Kmet nujno rabi denar, mešetar pa ima poželjenje po lastnem dobičku. Zviti kot vedno, slikajo ti ljudje kmetu, da vino ne bo imelo posebno izborne cene, strašijo celo z vinskim davkom, slive pa da itak ne bodo kaj prida, ker jih je suša pokvarila. Za vino obljubujejo mešetarji sedaj samo 20 do 28 vin. za liter, za slive pa 20 do 24 K za štirinjak.

To so tako sramotne cene, da nikakor ne odgovarjajo sedanjim razmeram. In vendar se je v Slov. goricah sklenilo že več kupčij za to ceno. Mešetar ponuja kmetu 50 do 100 K kot predujem za vino ali slive, in ker je ta v sili, se posluži te prilike in prodaja vnaprej svoje vino in slive. Za več stotakov je oškodovan s tako prerano kupčijo ubogi kmet. Preku-

pec pa se smeje v pest, ker je zopet zaslužil lepe desetake.

Resna je ta zadeva! Teško shaja v sedanjih časih kmet in mali posestnik. Veseli se, če mu vno grad ali sadonosnik vrže kaj sadu. A ko bi naj bil sam udeležen vsega svojega pridelka, pa so zopet prekupci, mešetarji, ki grabijo z obema rokama po tem dobičku. Ta gospodarska rak-rana se naj skuša celiti. Naše posojilnice na deželi naj raje posodijo kmetu dotične svotice, kmet pa naj s prodajo letošnjega vina, ki bo gotovo izborna, počaka, dokler ga nima — v sođu. Istotako pri prodaji sliv. Ker bo dež in toplo vreme gotovo ugodno uplivalo na kakovost sliv in ker so slive v Slavoniji in na Hrvaškem radi hude suše večinoma popadale z dreves, smemo zanesljivo upati na zelo ugodne cene.

Naj se kmečko ljudstvo pouči, da naj ne prodaja že sedaj svojih pridelkov v svojo škodo.

Za kmečke delavce.

Ne more se utajiti, da država veliko skrbi za zdrava in ceno stanovanja fabriških delavcev. Tistim podjetnikom, ki imajo delavce v stanovanju, se zniža hišno-najemninski davek. Druga določba govori, da so delavske hiše, ki jih zida kaka podjetniška družba, skozi 24 let proste davka, če deželni zbor v to dovoli. Tudi lanski zakon za oskrbovanje cenih stanovanj s pomočjo državnih podpor bo večji del koristil le fabrikantom in njih delavcem.

Nismo zavidni fabriškim delavcem, da se jim skrbi za zdrava in ceno stanovanja, ampak nasprotno, kot pristaši krščansko-socialne struje bomo vse njih težnje v tem oziru podpirali in se za-nje sobojevali. Toda mi zahtevamo ravnopravnost tudi za kmečkoga delavca.

Kmečki delavci stanujejo ali v posebnih hišicah ali pa pod istim krovom s svojim gospodarjem. Pričakovati bi bilo, da ima kmet za ta stanovanja oziroma hišice kakšne davčne olajšave, toda temu ni tako. Na eni strani država kmeta sili, da mora vso svojo zemljo pridno in z dobičkom obdelovati, ker mu svojevoljno nastavi in obdačuje čisti katastralni dohodek, na drugi strani pa mu s lišnimi davki za njegove hlap-

ce in delavce obtežuje pridobivanje kolikor možno visokih katastralnih dohodkov.

Ta davek za delavska stanovanja in hišice je tem bolj občuten in neopravičen, ker kmet nima od teh stanovanj in hišic nobenega haska, nasprotno veliko stroškov, ker mora skrbeti sam za ohranitev stanovanj in hišic, kar pri stanovanjih v mestih ni navada.

Kmečki stan cele Avstrije občuti ta davek kot veliko krivico in zahteva njegovo odstranitev. Tudi naša katoliško-narodna stranka se je pridružila temu boju. Naši poslanci so že v zadnjem zasedanju, pa tudi sedaj pod vodstvom poslanca Piškega zahtevali odstranitev hišnega davka za kmečko-delavska stanovanja in poslopja. Z zadovoljstvom imamo bilježiti, da imajo sedanji naši poslanci na vse strani pozorno oko in da se sedaj dela in bojuje za stvari, o katerih prej niti besedice nismo slišali. Brezdvomno se je politično življenje med nami v zadnjem času visoko povzdignilo.

Politični ogled.

Dne 10. avgusta. V skupnem vojnem ministru vlada kriza dalje. Odstop vojnega ministra Schönaicha je gotova stvar. — Včeraj se je vršil pogreb kardinala Grusche. Bil je zelo slovesen. — Vstajski Albanci se vračajo iz Črne gore domov. — Na Hrvaškem se vrše pogajanja med strankami za prihodnje volitve. — Nemški katoliški shod v Mogunciji se je sijajno zaključil.

Dne 11. avgusta. Poroča se, da bo stopil v pokoj tudi poveljnik generalnega štaba Conrad pl. Hötendorf, ki je hud nasprotnik vojnega ministra Schönaicha. — Turčija je dovolila, da se gradi železnica iz Srbije od Donave do Jadranskega morja. — Papežovo zdravstveno stanje se je znatno izboljšalo. — V ogrski državni zbornici se padaljuje obstrukcija. — Italija je dogradila drugi dreadnought. — Med Rusijo in Japonsko se skuša skleniti prijateljstvo. — Portugalska državna zbornica je sklenila, da se bo volil predsednik. — V Barceloni na Španskem so vzbruhnili protivladni nemiri.

PODLISTEK.

Zadnja ura v Pompejih.

(Konec.)

Kaj Fufecij se zakrohota:

„Ha, vi zajci, strahopetci!“

Takoj ga je minil smeh, ko je pričelo padati kamenje na njegovo hišo. Potres je bil hujši in močnejši, nego pred 50. leti.

Stene so se majale, stebri so pokali in pričeli padati. Kaj Fufecij je hotel ubežati. A zadel ga je na glavo kamen, da se je zgrgnil polmrtev na tla. Gladijator mu je prebodl srce, da se ni dalje mučil. . . . Sužnji so zbežali na vse strani. Teofil je hotel rešiti dečka in sebe, pa je bil krepko privezan. Licinij in Celso, ki se je bil že zavedel, je prerezal vezi Teofilu z bodalom, s katerim je hotel njun oče prebosti učitelja.

Zagrabivši obadva dečka za roko, je zbežal Teofil v preddvorje. Vrata je bil že odprl vrata, in papiga, ki je drugače pozdravljala prišlece s „Salve“, je nemirno skakala po kletki.

Zagromel je grozen potres. Iz Vezuva se je vzdignil ognjen stebel. Lava se je razlila kot hudournik in drvela po hribu navzdol proti mestu Pompeju.

Celso je zavpil obupano:

„V resnici je to osveta tvojega Boga! Bog kristjanov, usmili se nas!“

Teofil je takoj uvidel, da ne bode mogel uiti očitni smrti. Glavno je bilo zanj, da reši duši dečkov. In rekel je svečano v preddvorju:

„Deca moja, ni rešitve za nas. Umreti moramo. Ker sem vaju že precej poučil v krščanski veri, vesta, da sledi po časnem življenju novo, večno. Kdor veruje v Kristusa, bode zveličan na nebu!“

Dečka zakličeta enoglasno:

„Verujeva vse, kar si naju učil, dragi Teofil.

Tvoj Bog je pravi Bog, vsi bomo njemu služiti!“

Teofil reče v solzah veselja:

„Hvala ti, dragi Bog, da moj trud ni bil zastoj!“

Ali hočeta biti krščena?“

„Hočeva!“

„Pokleknita in molita!“

Vzel je vode iz mramornate posode v preddvorju in ju krstil. — — — — —

Na ulicah je bil divji stok; obupni klici meščanov so se mešali med rigom in stokom živine. Po množici je padala toča kamenja in ploha vročega pepela. Iz Vezuva je bljuvala goreča lava na tisoče metrov v višino. Nebo je bilo rdeče kot kri.

Vse je bežalo pred lavo proti gledališču, vse je bilo znorelo. Naenkrat je zarjula množica:

„Lava nam je zaprla beg!“

Smrt je bila neizogibna, groza nepopisna.

Teofil se je rinil po ulici z dečkoma in hitro stekel v preddvorje ter končno na vrt. Mirno je obstal sredi vrta, pritisnivši oba dečka na svoje prsi in ju opominjal, da priporočita Bogu svojo dušo in da naj junaško čakata na smrt. Mirno sta mala molila. — — — — —

Ko se je pomiril Vezuv, razvedrilo nebo, Pompeja ni bilo več. . . . Globoko so se pogreznili v zemljo, pokopani v kraljestvu mrtvih.

Samo en suženj je ostal pri življenju, da bode priča grozne katastrofe.

V najnovejšem času je mesto večjidel odkopano. Če greš po mestu mrtvih, prepričan se boš lahko, kako je bilo bogato in cvetoče mesto in kakšna pokvarjenost je tudi vladala v njem. Hudo je kaznoval Bog to rimsko Sodomo; v nekaj minutah je bilo pokončno cvetoče mesto.

Tako kaznuje Bog brezbožnike, nasprotno pa bdi nad pravičnimi, celi jim v zadnjih urah rane z balzomom nade v boljše življenje. . . .

Zgodovina nogavic.

Nogavicam posveča dandanes ženstvo izredno skrb in pozornost. Zlasti sedanja moda, ki ljubi ozka in kratka krila, je dvignila zanimaje za n-žne, fino izdelane nogavice, ki igrajo pri ženski obleki veliko ulogo.

Zgodovina nogavice je razmeroma malo znana. Prvotno so bile nogavice šivane iz suknja ali usnja ter so se tesno oprjemale nog. Delane so bile skupno s hlačami kot podaljšek in so imele podplate iz usnja ali ličja. Že vojaki kralja Cira, ustanovitelja perzijske države — 558—529 pr. Kristovim rojstvom — so nosili take nogavice.

Pri Rimljanih so nosile najprej ženske in samo pomehkuženi moški obveze okrog meč in nog. Še-le v 5. in 6. stoletju so se jih posluževali splošno.

Pa tudi že v srednjem veku so nosili pogostokrat take nogavice, poleg tega so se oblačili moški tudi že v šivane nogavice, ki so bile oddeljene od hlač.

Sredi 16. stoletja so začeli d-lati v Švici prve pletene nogavice. Ker so bile te nogavice navadno svilnate, so bile v tistih časih silno drage in redke.

Splošno zavedenje je vzbujal Henrik II., ko je prišel na svatbo svoje sestre z vojvodo savojskim v svilnatih nogavicah. Še koncem 16. stoletja se je branila žena nekega uglednega politika obleči svilnate nogavice, češ, da je vendar penižna soproga, ne pa kaka razkošna gospa.

Na brandenburškem dvoru so veljale takrat nogavice kot tolika nezasišana potrata, da je dejal neki Ivan Brandenburški svojemu svetovalcu Bertholdu plem. Mandelstobu, ki je oblekel na delavnik nogavice:

„Ej, ej, Berthold, tudi jaz imam svilnate nogavice, a jih nosim samo ob nedeljah.“

Koncem 16. stoletja se je prikazala fina svilnata nogavica tudi na Angleškem. Kraljica Elizabeta je dobila od nekega trgovca svilnatih tkanin v dar par črnih svilnatih nogavic, s katerimi je imela velikansko veselje. In v čem se je kazalo to veselje? Prepovedala je vsem svojim dvornim damam, nositi take nogavice. In ko je Anglež Lee izumil stroj za izdelovanje nogavic, je kraljica Elizabeta z

Dne 12. avgusta. Na Hrvaškem so sklenile pravaške stranke in bodo tvorile enotno stranko. — V Zagrebu je vzbudil generalni štrajk. — Za naslednika kardinala Grusche bo imenovan dosedanji koadjutor dunajske nadškofije, bivši tržaški škof dr. Nagl. — V Celovcu se vrši zborovanje nemških rokodelcev. Vsa prireditve pa ni stanovska, ampak nemško-nacionalna. — V angleški gosposki zbornici je bil sprejet predlog, po katerem gosposka zbornica ne bo zamogla več zabraniti sklepov poslanske zbornice, ki se tičejo narodnega gospodarstva, zlasti davkov.

Dne 13. avgusta. V Olomucu na Moravskem se je danes pričel češki katoliški shod. Udeležba je velikanska. — Listi poročajo, da bo sklican dalmatinski deželni zbor na kratko zasedanje koncem septembra. — Bivši portugalski kralj Manuel je izrazil upanje, da bo kmalu zopet zasedel prestol svojih očetov. — Širijo se vesti, da bo ogrski državni zbor, v katerem traja obstrukcija dalje, razpuščen. — V Perziji vlada meščanska vojna dalje. Prejšnji šah se približuje glavnemu mestu Teheranu.

Dne 14. avgusta. Na hrvaškega bana Tomašiča je neki Matovšek izvršil v Budimpešti napad. Dal mu je zaušnico. Zavljeva je politična. — Kriza v vojnem ministrstvu še vedno ni rešena. — Ruska carska rodbina pride koncem meseca oktobra t. l. na grad Fredensborg pri Kodanju. — Iz Petrograda poročajo, da gradi Rusija za svoje vojne brodeve v Črnem morju tri dreadnoughte, razen teh tudi še 9 torpedovk.

Dne 15. avgusta. Napadalec na bana Tomašiča je izpuščen iz zapora, ker ga ni zahrbtno napadel, ampak je stopil k njemu od spredaj in mu je dal zaušnico. — Papež je izven vsake nevarnosti. — V notranjepolitičnem življenju vlada popoln mir. Čitajo se samo še kaka ugibanja o češko-nemški spravi. V praškem listu „Union“ je priobčil neki slovenski poslanec članek, v katerem pravi, da se morajo obnem s češko-nemškimi pogajanjmi vršiti tudi slovensko-nemška. — Volitev predsednika portugalske republike se vrši dne 19. t. m. Pogajanja radi Maroka med Nemčijo in Francijo trajajo dalje.

Razne novice.

Osebnost. Justično ministrstvo je imenovalo nadporočnika 7. lovskega bataljona Rudolfa Häuslerja za adjunkta v mariborski moški kaznilnici.

Iz pol. službe. Dr. Alfons Wessely, konceptni praktikant deželne namestnije v Celju, je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Slovenjgradec.

Iz poštne službe. Poštna oficiantinja Roza Geppel v Slovenjgradu je imenovana za poštarico na Pesnici.

Pomiloščeni jetniki. Cesar je pomilostil 55 jetnikov s tem, da jim je odpustil še neprestano kazen. Na mariborsko moško jetnišnico pride 5 jetnikov, na Koper 4 jetniki, na Gradec trije, na Gradiško 2 in na žensko kaznilnico v Begunjah pa 3 jetnice.

Za društvo sv. Marte v Gradcu se je nabralo na primiciji velečastitega gospoda Ivana Goleca v Polju 50 K. Vsem dobrotnikom Bog plačaj stoterno!

* Spremembe pri oo. frančiškanih. Za gvardijana in župnika pri Sv. Trojici v Slov. gor. je imenovan p. Kasijan Zemljak, za vikarja p. Nikolaj Meznarič, za kaplana p. Fortunat Golji; v Marija Nazaret je prestavljen p. Bonaventura Resman; v Brežice za gvardijana p. Jeronim Knoblehar, p. Odorik Kreiner, vikar, p. Oton Kocjan, kaplan; v Maribor p. E. lekt Hamler, katehet, p. Andrej Golob, p. Fulgencij Trafela in p. Ciril Bračko; v Ljubljano je prestavljen iz Maribora p. Marijil Holeček, v Kamnik pa p. Friderik Saller.

vso silo zatirala to obrt; hotela je biti edina v deželi, ki bi nosila tako fine nogavice.

Izumitelj Lee je bil globoko užaljen zaradi tako ne-hvalečnosti; obrnil je hrbet svoji domovini in je šel na Francosko, kjer ga je Henrik IV. prav gostoljubno sprejel. Njegovi drugi soprogi Mariji Medičejski so pletle do tedaj njene dvorne dame volnene nogavice. Kakor razdražene levinje so planile te dame na Leeja, ki jim je hotel odvzeti privilegij kraljevskih izdelovalk nogavic. Kovale so tako dolg, da so rdečeno pregnale nesrečnega izumitelja tudi s francoskega dvora.

Sele ko se je začela na francoskem moda kratkih hlač, so nanovo uvideli potrebo lepih nogavic. Z največjimi žrtvami so sestavili nekaj Leejevih strojev, ker sedaj so spadale k elegantni obleki vedno tudi umetno izdelane svilnate nogavice in dragoceno okrašene podveze.

V začetku 18. stoletja so nosili z zlatimi in srebrnimi niti prepletene nogavice s kovinastimi zaponami.

Francoska revolucija — 1789 —, ki je bila toliko sovražna kronanim glavam, tudi ni imela usmiljenja z nogavico. Zapuščena in zanemarjena, se ni več brigala, da izpopolni svojo obliko in barvo. In tako je prišlo, da so nosili skoraj samo še bele nogavice. Za časa naših starih mater je dobila nogavica zopet večjo veljavo. Toda svilnate nogavice so vendarle vedno bolj izginjale in so se umikale solidnim in praktičnim nogavicam iz drevesne volne.

Danes pa polaga žensvo na nogavice zopet veliki vrednost ter potroša zanje mnogo denarja. Po mestih imajo ge nosijo visoke, prozorne nogavice, ki so pač lepe, a malo trpežne.

Mnogi pravijo, da pogled žensko pod noge, pa bodi vedel, kakšna je. Lepo osnaženi čevlji in čedne cele nogavice pričajo, da ljubi njih nositeljica — snažnost in pa red!

* V kn. šk. dijaško semenišče so na novo sprejeti drugošolci: Janez Sattler iz Negove, Franc Breznik iz Negove, Alojzij Kosi od Sv. Križa pri Ljutomeru, Jurij Lebič iz Nove Cerkve, Alojzij Tikvič od Sv. Lovrenca v Slov. gor., Jožef Brumen iz Ljutomeru, Franc Gorican iz Vranskega, Rudolf Trogar iz Šoštanja, Janez Žula iz Zavrča, Alojzij Vimpolšek iz Brežic, Jožef Stabej iz Konjic, Alojzij Ocvirk od Sv. Petra v Sav. dolini in Franc Lončar iz Dobja; tretješolci: Ignac Zerneč iz Negove, Miha Sevnik iz Kapele pri Brežicah, Tomaž Trop iz Velike Nedelje in Miha Senica iz Zabukovja; petošolci: Janez Kunej iz Sevnice, Franc Jug iz Studenic in Franc Beve iz Prevorja; šestšolci: Janez Gašparič od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji.

* Občni zbor Slovenske dijaške zveze in abiturijentski sestanek se vršita dne 26. in 27. avgusta 1911 v Domžalah. Natančnejši spored priobčimo prihodnji teden. Opozorjamo le na to, da se vrši v soboto, dne 26. avgusta občni zbor Slov. dijaške zveze in zborovanja v sekcijah, v nedeljo, dne 27. avgusta pa abiturijentski sestanek in veselica z Medvedovo igro „Za pravdo in srce“. Prosimo vse tovariše, ki se mislijo sestanka udeležiti, da to sporoče tekom prihodnjega tedna na naslov: Slov. dijaška zveza v Ljubljani, Vrhovčeva ulica 11. — Tovariši pevci, ki bi sodelovali pri petju, naj navedejo tudi svoj glas.

* Stajerski deželni zbor. V „Pijevi korespondenci“ piše neki slovenski deželni poslanec o obstrukciji v deželnem zboru: „Spor med slovenskimi poslanci in nemško večino se ni poravnal, ampak poostri. Ravno zadnje državnozbornske volitve so pokazale, da odobruje kmečko ljudstvo postopanje svojih poslancev. Stranke, ki so nastopale proti obstrukciji, so propadle, zmagala je Kmečka zveza. S tem je ljudstvo glasno povedalo, da odobruje obstrukcijo in da vživajo poslanci neomajano zaupanje. Kmetijska družba in deželni zbor še nadalje zapostavljata slovenske zahteve, zato vlada na Spodnjem Stajerskem silno razburjenje. Slovenci bomo zahtevali otvoritev kulturnega sveta za Spodnji Stajer in rešitev še več drugih važnih zadev. Dokler se pa slovenskim zahtevam ne ugodijo, ni misliti na plodonosno delo deželnega zbora.“ — Nemške liste ta glas ni posebno razveselil in so vsi obupani.

* Poskrbimo. Kakor se govori v liberalnih krogih, bo dr. Kukovec radi svoje znane zadeve blizu nekega kozoleca v celjski okolici, odložil svoj deželnozbornski mandat. Pri volitvah, ki bodo radi tega potrebne v mestih in trgih, moramo poskrbeti, da bo izvoljen naš mož. Za državni zbor smo že poskrbeli, da imamo enotno skupino poslancev. V deželnem zboru je pa od 13 slovenskih poslancev samo dr. Kukovec liberalce. Zdaj pa moramo delati na to, da bo še ta zadnji liberalce izginil. Težavni boji proti nasilnim Nemcem bodo veliko lažji, če ne bo noben liberalce spletkaril. Prepričani smo tudi, da bodo naši meščani in tržani imeli toliko dostojnosti, da ne bodo držali s stranko, katere general je dr. Kukovec.

* Liberalni smrad. Zadnjič smo na kratko poročali o nečedni dr. Kukovečevi zadevi, radi katere bo sedel šest dni. Nočemo brskati dalje po liberalnem gnojišču, kajti če bi začeli, bi segel smrad do neba in tudi nimamo radi opravlja z umazanostmi. Spominjamo se sicer, kako „Nar. List“ v vsaki številki vlika svoj smrdljivi nos v zasebno življenje naših somišljenikov in jih podlo obrekuje, toda mi mu ne bomo sledili. Za liberalce pač velja: Pujsek se vedno rad valja v blatu. Mislimo pa, da po tej zadevi liberalnega generala noben dostojen človek ne more biti več v liberalni stranki.

* Cesar soc. demokratje ne vidijo. Sladkorni kartel je sladkor zopet za 1 K pri 100 K podražil. Sedaj je od junija že za 7 K poskočil. Teh lumparij socialni demokratje seveda ne vidijo. Njim je le za meso, da morejo zoper kmeta hujskati. S sladkornimi baroni pa so prijatelji.

* Češki katoliški shod. V Olomucu na Moravskem se je začel v nedeljo, dne 13. avgusta češki katoliški shod, na katerem je bila naravnost velikanska udeležba. Bilo je iz vseh čeških dežel nad 40.000 udeležencev, kar je znak, da se je katoliška misel med Čehi zelo okrepila. 14 posebnih vlakov je pripeljalo češke katolike v Olomuc. Tudi Slovenci so bili udeleženi po deputaciji. Kot uvod katoliškega shoda je služil nadškof dr. Bauer v stolnici slovesno sv. mašo. V sporedu je bilo tudi 700 čeških Orlov in mnoga kmečka mladinska društva ter druge kmečke organizacije. Shodu je predsedoval poslanec dr. Hruban. Popoldne se je vršilo veliko mladinsko zborovanje. Shod so brzojavno pozdravili sv. oče, cesar in prestolonaslednik. Shod se je v ponedeljek še cel dan nadaljeval. Češki in nemški liberalci ter socialni demokratje so prvotno skušali, da bi to prireditve motili, a namera se jim je korenito ponesrečila. Mi se napredka katoliške misli med češkimi brati veselimo.

* Nakup sena in slame za vojaštvo. Vojaško oskrbovališče v Gradcu kupi v času od 15. avgusta 1911 do 28. februarja 1912 2860 met. stotov sena, 720 met. stotov slame za steljo in 350 met. stotov posteljne slame izključno samo od štajerskih posestnikov in zadrug. Naslov: Vojaško oskrbovališče, Schärgeelgasse 36, Gradec.

* Cene sladkorja so zopet poskočile, in sicer na avstrijskem trgu za 1 K, v Hamburgu in Magdeburgu pa za 70 fenigov pri 50 kg.

* Cenik tamburice, ki se prodajajo v korist „Sl. Straže“, se razpošilja vsem našim društvom. Naša društva naj si oskrbe tamburice po omenjenem ceniku, ako žele imeti lepa in dobra glasbila po razmer-

no zelo nizki ceni. Ker se marsikje pogreša pri predstavah in ostalih prireditvah dostojna in lepa godba, bodo društva z naročilom tamburice zelo ustregla svojim članom. Naročila sprejema: Ivan Vrečko, Katoliška tiskarna, Ljubljana. Lični ceniki zastoj in poštnine prosto.

Opozorjamo na tečaj o uporabi sadja in zelenjave, kateri se bode vršil na deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru. (Glej inseratni del.)

Ravnateljstvo zdravilišča v Radencih naznanja, da vključ požaru v skladiščnem posloju za zaboje in kljub mnogobrojnim naročilom ni nastalo nobeno motenje oziroma ovira razpošiljanja vođe, ter da se bodo tudi sedaj vsa naročila ravno tako najtočneje izvršila, kakor poprej.

Občna pridobnina. Za volitev volilnih mož, katerim bode svoječasno voliti mesto temeljem par. 22 leg. cit. iz pridobninskih komisij redno, oziroma temeljem člena 14 štev. 10 izv. predpisa I pred časom izločenih udov in njihovih namestnikov, se sledeče odredi in sicer za:

daščni okraj	pripadnike daščne družbe	število volilnih mož	dan volitve	kraj in volilni prostor
Maribor	III. razred	2	12. sept.	Maribor daščni urad
	IV. "	64	11. "	
Sv. Lenart	II. "	1	12. "	Sv. Lenart daščni urad
	IV. "	20	11. "	
Slovenska Bistrica	III. "	2	12. "	Slovenska Bistrica daščni urad
	IV. "	23	11. "	

Volilni zapisniki so v dobi od dne 8. avgusta 1911 do dne volitve v za občevanje s strankami odrejenih uradnih uraj na vpogled in prepis v pisarni daščnega referata v Mariboru, oziroma pri c. kr. daščnem uradu v Sv. Lenartu v Slov. goricah in v Slov. Bistrici.

Mariborski okraj.

Volitve v okrajni zastop mariborski.

Prvokrat so slovenski kmetje pri volitvi v okrajni zastop mariborski v skupini veleposestva naskočili nemško-meščansko trdnjavo. Dlasiravno so si vedeli naši nasprotniki svoje stališče ojačiti s tem, da ima mnogo nemških mariborskih meščanov volilno pravico v tej skupini, vendar se je prvi naskok združenih slovenskih volilcev nepričakovano posrečil. Pri volitvi, ki se je vršila v ponedeljek, dne 14. avgusta, so dobili slovenski kandidatje od 206 oddanih glasov do 102. Eden naš kandidat Matija Pekar je celo zmagal. Nepričakovan je ta uspeh slovenskih kmetov. Udeležili smo se volitve v tej skupini, da preštejemo naše vrste, a le nekaj glasov bi naj še naši kandidatje dobili, in zmaga bi bila na strani — slovenskih veleposestnikov.

Moreče je vplival prvi nastop naših mož pri tej volitvi na naše nasprotnike. Presenečeni so bili, dosežaj v okrajnem zastopu gospodujoči meščani ob pogledu na številne naše vrste. Razburjeno so kimali z glavami, s fujakerji pa so drveli njih agitatorji takoj po volilce, ki so še ostali doma.

Naši možje so se držali krepko in močato. Nemci so hoteli volitev volilne komisije izvršiti kar z vsiljivostjo, a na zahtevo Slovencev, se je izvršila volitev z listki. Nemška lista je zmagala z 108 glasovi. Slovenci: Viktor Glaser, dr. Leskovar in Pušenjak so dobili 95 glasov. Naše može ta slučajna nemška zmaga ni presenetila, še nismo izgubili poguma. Nemci, posebno nemškutarji, so napeli še zadnji hip vse sile, da bi premotili posamezne slovenske volilce.

V manjšini so ostali z 102 glasovi slovenski kandidatje: Janez Bauman, Jožef Serbinek, Jos. Korman, Ivan Klemenčič, Jernej Frangeš, Karol Lingelj, Josip Brezočnik in Anton Vernik; izvoljen pa je bil edini Matija Pekar, župan pri St. Jakobu.

Nemci, ki so pa edino-le s pomočjo raznih slovenskih omahljivcev izvoljeni, so sledeči: tovarnar Bachler iz Rač, Baumgartner iz Jarenine, trgovec Jagritsch iz Selnice ob Dravi, dr. Kornfeld, meščan v Mariboru, Löschnigg, lesni trgovec v St. Lovrencu, Petz iz Svečine, dr. Hans Schmitterer, župan mariborski in Urbantschitsch iz Voseka.

Nemškutarji in meščani so se radovedno povpraševali, zakaj ta nastop slovenskih kmetov proti dosejanju okrajnemu zastopu. Mi vemo zakaj. Okrajni zastop naj bi skrbel za dobre ceste v okraju, za povzdigo živinoreje, naj bi povsod ščitil kmeta, kmetu naj bi se ugodilo v šolskih zadevah. A kaj se je storilo za kmeta v mariborskem okrajnem zastopu? Bore malo, ali pa pravzaprav — nič! Iz gospodarskega stališča se kmetje protivijo temu, da bi bili vedno samo meščani neomejeni gospodarji v okrajnem zastopu, zato ta nastop kmečkih volilcev.

Velik, nepričakovan je bil naš uspeh. Da imamo Slovenci v mariborski okolici toliko zavednih velikih davkoplačevalcev, to nismo mislili ne Slovenci in ne naši nasprotniki. Ne bodo nas v mariborski okolici še tako hitro potlačili, saj imamo močno veleposestvo.

Vsa čast slovenskim volilcem, da so stali tako neomahljivo! Posebno volilcem iz Pohorja in Sloven-